

PREDÁTORSKÉ ČASOPISY A VYDAVATEĽSTVÁ

Označenie **predátorské časopisy (predátorskí vydavatelja)** je relatívne nový pojem označujúci vedecké časopisy (vydavateľov), ktoré zavádzajú autorov a publikujú ich vedecké články výlučne s cieľom finančného zisku. Upozorňujeme Vás na stále sa rozširujúci a rozmáhajúci fenomén v publikačnej činnosti. Ide o **tzv. predátorské časopisy a vydavateľstvá**. Predátorské časopisy a vydavateľstvá vznikajú primárne s cieľom vyberať autorské poplatky za publikovanie a generovať zisk.

Znaky predátorov:

1. Sú to spravidla online časopisy, ktoré sa „tvária“ ako kvalitné časopisy s otvoreným prístupom.
2. Autorovi je sľúbený extrémne (a nereálne!) rýchly proces recenzného konania, akceptovania a následného publikovania článku. Konanie je charakteristické vysokou mierou akceptovanosti článkov, bez podstatných pripomienok.
3. Nerobia výber článkov, jediným kritériom pre zaradenie článku do časopisu je zaplatenie poplatku.
4. Autor je často kontaktovaný emailom redakciou a je mu ponúknutá možnosť publikovať, aj keď s daným časopisom nikdy predtým nedošiel do styku.
5. Za uverejnenie článku sa takmer vždy platí.
6. Napodobňujú sa názvy seriózných vedeckých časopisov a vydavateľstiev, aby na nich parazitovali a autora uviedli do omylu (napr. prehodia poradie slov v názve, alebo rozširia názov, a pozor! V angličtine niekedy stačí ak pridajú určitý člen!).
7. Uvádzajú o sebe neúplné a zavádzajúce informácie. Napr. uvádzajú svoj vlastný Impact Factor, ktorý nemá s oficiálnym IF v JCR (WoS) nič spoločné (napr. Global Impact Factor, Universal Impact Factor) ; častokrát zatajújú skutočné miesto pôsobenia (Pakistan, India, etc.) ; môžu klamať ohľadom indexovania v scientometrických databázach (napr. tvrdia, že ich indexuje Scopus, WoS, pričom opak je pravdou).
8. Častokrát sa takéto časopisy nešpecializujú len na danú problematiku, ale majú interdisciplinárny charakter a široký obsahový záber.
9. Časopis je vydávaný len krátko, má nízky ročník (1-10) .
10. Časopis/vydavateľstvo je na neoficiálnom zozname „predátorov“ profesora Jeffreyho Bealla z Coloradskej univerzity, ktorý sa problematikou dlhšie zaoberá.

Ako si overím kvalitu časopisu:

1. Pred publikovaním v akomkoľvek neznámom vedeckom časopise sa v žiadnom prípade nespoliehať len na informácie na jeho webovej stránke.
2. Overiť si jeho indexovanie vo významných databázach (WoS, Scopus)
3. Overiť si jeho IF v databáze Journal Citation Reports (WoS).
4. Overiť si, či časopis alebo jeho vydavateľ, nie je uvedený v nasledujúcich zoznamoch:

Beallov zoznam predátorských vydavateľov: <https://scholarlyoa.com/publishers/>

Beallov zoznam predátorských časopisov (tzv. samostatných, ktoré nevydáva spoločný vydavateľ): <https://scholarlyoa.com/individual-journals/>

Beallov zoznam časopisov s vyslovene „ukradnutou“ identitou: <https://scholarlyoa.com/other-pages/hijacked-journals/>

Pokiaľ narazíte na rôzne nové scientometrické ukazovatele, overte si **Beallov zoznam**

s klamlivou/účelovou scientometriou: <https://scholarlyoa.com/other-pages/misleading-metrics/>

Pokiaľ vykazuje časopis/vydavateľstvo, v ktorom chcete publikovať niektoré z týchto znakov, zvážte ďalší postup.

Rada na záver:

Starostlivo si overte identitu časopisu/vydavateľstva kam sa chystáte publikovať.

V prípade pochybností kontaktujte Akademičnú knižnicu (evidencia publikačnej činnosti a ohlasov), alebo priamo vedúcu odboru.